

Socialdepartementet

Yttrande, Remiss från Socialdepartementet, För barns rättigheter och trygghet - en ny lag om omhändertagande för vård av barn och unga, S2025/02039

Välståndsnämnden lämnar Örnsköldsviks kommuns yttrande.

Välståndsnämnden vill inleda detta yttrande med att påpeka att det är en ytterst kort remisstid för detta förslag till lagändringar, särskilt då det är delar som inte blivit behandlade i tidigare utredningar. En lag som därtill omfattar vård utan samtycke och därför är ytterst inskränkande i människors fri- och rättigheter. Utifrån detta samt syftet i förslaget är att stärka barns rättigheter och trygghet, stärker vikten av att frågorna blir grundligt belysta.

Flera delar har tidigare behandlats i andra remisser och välståndsnämnden (och tidigare humanistiska nämnden) har bland annat svarat på författningsförslag i promemorian *Barnets bästa när vård enligt LVU upphör (Ds 2021:7)* och *Barn och unga i samhällsvård (SOU 2023:66)*. Överlag är välståndsnämnden mycket positiva till denna översyn och förändringarna till en mer moderniserat och överblickbar lagstiftning. Att stärka barnrättsperspektivet och skapa en ökad tydlighet är ytterst viktiga frågor. Välståndsnämnden har också tagit del av det yttrande som den gemensamma familjehemsorganisationen tagit fram och där Örnsköldsviks kommun ingår och varit delaktig. Välståndsnämnden ställer sig bakom det yttrandet, men vill i detta yttrande framhäva några delar där nämnden har gjort bedömningen att det finns ytterligare behov av tydliggörande.

En av de delar som inte tidigare behandlats är *omhändertagande på grund av anknytning*. Välståndsnämnden förstår grundorsaken till framskrivningen av detta, men vill framhäva att det finns en rad olika delar som inte problematiserats kring förslaget.

Välståndsnämnden uppmärksammar att den föreslagna anknytningsgrunden kan innebära en utmaning i förhållande till återföreningsprincipen, som enligt förslaget fortsatt ska vara en av lagens utgångspunkter. Om vård på grund av anknytning inte tidsbegränsas och kopplas till en tydlig plan för återförening eller vårdnadsöverflytt, finns en risk att åtgärden utvecklas till en långvarig placeringsform utan klar slutpunkt. Detta kan leda till situationer som inte innebär en starkt trygghet och utmaningar i

huruvida det är barnets bästa. Det skulle kunna vara i situationer där familjehemmet inte önskar ta över vårdnaden eller där familjehemmet säger upp sitt uppdrag.

Nämnden anser därför att frågan bör utredas vidare för att tydliggöra hur anknytningsgrunden ska användas i relation till andra åtgärder och analysera de olika konsekvenserna av förslaget. Nämnden ser fördelar med att flyttningsförbud överförs i sin helhet till det nya lagförslaget för att skapa utrymme att bättre kunna möta barnets bästa i olika situationer. Med andra ord ska det vara möjligt att besluta om flyttningsförbud oavsett vårdform eller grund för omhändertagandet.

De föreslagna lagändringarna innebär att nämnden kommer få ett utökat ansvar och fler uppgifter att hantera. För att kommunerna ska kunna möta dessa nya förväntningar på ett hållbart sätt behöver staten säkerställa stöd och resurser i olika former. Detta gäller både ekonomiska och vägledande stöd och resurser. En förändrad lagstiftning är en del, men det krävs också goda förutsättningar för att på riktigt kunna stärka barns rättigheter och trygghet på det sätt lagstiftningen avser.

Örnsköldsviks kommun

Annica Jonsson
Ordförande välfärdsnämnden